

De engagementsverklaring tussen ouders en school: een kwestie van engagementen!

Sinds januari 2009 hebben de ouderkoepels de engagementsverklaring tussen ouders en school als kernopdracht van hun werking. Hiertoe richtten de ouderkoepels een netoverstijgende cel op die zich toespitst op de kernopdracht, de Cel Ouderbetrokkenheid (COB). Door middel van informeren, sensibiliseren en vormen brengt de COB een positief engagementsverhaal: de engagementsverklaring is een gelegenheid om als school en als ouders samen na te denken over **wederzijdse verwachtingen en engagementen**.

De ouderkoepels ontwikkelden hiertoe ook het win-winspel, een methodiek waar beide partijen samen brainstormen hoe ze de 4 engagementen in hun school zullen realiseren. De engagementsverklaring is namelijk pas echt een engagementsverklaring als ze in overleg is opgesteld en op maat van de school, met aandacht voor de concrete context van de school.

Het is dan ook met verbazing dat de ouderkoepels **het voorstel van resolutie betreffende het vergroten van de verantwoordelijkheid van ouders voor de succesvolle schoolloopbaan van hun leerplichtige kinderen** lazen. Graag geven wij hierbij onze opmerkingen mee.

Ten eerste wordt in het voorstel tot resolutie voorgesteld om de verantwoordelijkheid van ouders te vergroten en te zoeken naar manieren om dit afdwingbaar te maken. Dit gaat niet alleen in tegen de definitie van een engagement (dat **per definitie onafdwingbaar** is), maar is volgens de COB ook **stigmatiserend** naar bepaalde ouders toe. Zo wordt in het voorstel van resolutie vermeld dat de afdwingbaarheid enkel moet vergroot worden bij de leerlingen en situaties waar zich reeds een ernstig probleem voordoet. Dit is volgens de COB niet de in te slagen weg. Dit lijkt in te houden dat de ouder wiens kind goede punten haalt op school zich niet aan de engagementen hoeft te houden. Enkele dagen eerder op reis vertrekken (cf. luxeverzuim) of een paar oudercontacten overslaan vormen geen probleem want 'de leerling doet het toch goed op school'. Maar de ouders van de leerling die het minder goed doet op school, die kan zich maar beter aan de engagementen houden. Zoniet dreigt een sanctie. Alsof een ouder van een spijbelende puber er overigens zomaar kan voor zorgen dat de puber terug vrolijk naar school gaat. De COB kan zich niet achter dergelijke ongelijke behandeling van ouders scharen.

En wat met gescheiden ouders: wordt de ene ouder gesanctioneerd als de andere ouder niet naar het oudercontact komt? Hiernaast zullen dergelijke sanctioneringmaatregelen vaak de kinderen en ouders straffen die het al het moeilijkst hebben in de samenleving.

Het loont veel meer de moeite na te gaan **waarom ouders bepaalde engagementen niet (kunnen) opnemen en op welke manier er nog meer inspanningen kunnen gedaan worden** zodat deze ouders en kinderen toch aansluiting vinden bij het onderwijs. Een samenwerking met **externe partners** kan dan bijvoorbeeld ook zinvol zijn om nog meer te sensibiliseren. De COB blijft ook overtuigd van het belang van het **onthaalbeleid** om te sensibiliseren rond de engagementsverklaring: de individuele ouder dient geïnformeerd en betrokken te worden bij de engagementsverklaring bij het onthaal, niet pas als er zich problemen voordoen.

Het is overigens opmerkelijk dat enkel over het engagement van de ouders wordt uitgeweid. En dat is meteen ook de tweede fundamentele opmerking: de engagementsverklaring is een verklaring van **WEDERZIJDSE engagementen**. Zowel ouders als school gaan engagementen aan. Ouders engageren zich bijvoorbeeld om naar het oudercontact te komen en scholen denken na hoe ze ervoor kunnen zodat zoveel mogelijk ouders naar het oudercontact kunnen komen (werken met afspraken, alternatieve datum enz.). Dat is precies de sterkte van de engagementsverklaring: twee partijen zijn beiden bereid inspanningen te leveren om een situatie te optimaliseren. Ze gaan hiervoor in overleg en met wederzijds vertrouwen bekomen ze een overeenkomst. Laat het woord 'wederzijdse' vallen

en het wordt een verzameling eisen van één partij die de afstand tussen school en ouders enkel groter maakt. Dat leek ons niet de bedoeling van de engagementsverklaring.

En tot slot nog dit: werken aan ouderbetrokkenheid (het doel achter de engagementsverklaring) is dagdagelijkse pogingen doen, is tweerichtingsverkeer en kan enkel slagen in overleg. Mensen zijn niet te dwingen tot betrokkenheid. Ze moeten zich aangesproken voelen om betrokken te kunnen zijn.

Juni 2011

